

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetési díj: Háromhastós petit sor egyszeri hirdetése 30 fillér; hosszabb hirdetésért jutányosabb. Nyitlér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. ...

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ARPÁD könyvnyomdája Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Városunk fejlődése.

A kinek huzamosabb időn át alkalma van a vidéki városokat megfigyelni s összehasonlítani tesz közöttük, bizonyos törvényszerűséget fedez fel abban, hogy egy város fejlődése, terjeszkedése milyen körülmények befolyása alatt áll. E körülmények természetesen kétfélek: hátráltatók és előnyre szolgáló körülmények. Vannak városok, a melyeknél a hátrányos viszonyok annyira túlsúlyban vannak, hogy a város nemhogy előbbre haladna, hanem a rák példájára hátrafelé indul. Ennek szomorú példáit látni a szomszédos Szepesmegyének egykor virágzó ipar- és bányavárosai között. Igly, Poprád és talán Lőcsén kívül a többi városok mind forgalmasabbak, gazdagabbak voltak azelőtt. Az intelligens lakosság száma tekintetében lehet különösen észrevenni az apadást. Évről-évre kevesebb az állandó lakosok száma s ezzel természetesen együtt jár a város, illetőleg a község kulturájának, gazdagságának hanyatlása.

Sárosmegyének a városait predestinálják a megye kedvező gazdasági s területi viszonyai a rohamos haladásra. Persze, különbség van a három város között. Eperjes, mint a megye fővárosa, hivatva van a vezetés szerepe, s derekasan meg is felel e hivatásának. Bámulatos az az előmenetel, mely itt az utolsó évek alatt tapasztalható. Ez nem sovinizmus, sem a lokálpatriótának rövidlátása, hanem a való tények leszögezése. Hiszen végtelen azoknak a száma, a kik három-, négyévi, vagy ennél hosszabb tartamú távollét után városunkban

megjelennek s kivétel nélkül minden egyes az őszinte elismerés és elragadtatás hangján nyilatkozik róla.

Igaz ugyan, hogy ha annak idején a kassa—oderbergi vasúti vonalat városunk mellett vezették volna el, régen lehetnénk már a kultúra mai fokán, mert egy ilyen nagyforgalmú vasút előnye beláthatatlanok. De erről már kár beszélni; meg lehetünk elégedve azzal, a mit helyette kaptunk s igyekeznünk kell a rendelkezésünkre álló eszközöket a lehető legelőnyösebb, legcélszerűbb módon felhasználni.

S ehhez hasonlóan egyaránt észszerű vezetés, gazdálkodás szükséges mindazon előnyök felhasználásával, miket a természet bőkezűsége az ország e területének akár véletlen folytán, akár hivatottak tudatos közreműködése folytán fejlődési alapul nyújtott és nyújt.

Sokszor hallani a panaszt a városi képviselőtestület és a megye ülésein, hogy megyénkben nincsen se ipar, se számbavehető kereskedelem. De, a mennyire igaz ez, annyira nem alkalmas annak a megállapítására, hogy megyénk kulturális és gazdasági fejlődés dolgában milyen fokon áll. A városok külseji is legtöbb esetben fokmérője a benne lakók vagyoni és szellemi mivoltának.

Büszkeséggel mondhatjuk, hogy talán nincsen az országban egy második, hasonló nagyságú város, a mely ilyen rövid idő alatt oly nagy mértékű fejlődést mutatna. Áll ez pedig a magán- és középületek szaporodása tekintetében éppúgy, mint vagyonosodás, szellemi fejlődés, egyetek alakulása, külső szépülés és praktikus intézmények létesülése tekintetében is.

Villanyvilágítás, vízvezeték, csatornázás, aszfalt-gyalogjáró, — részben kockakövezés, részben aszfaltburkolása a kocsiútnak, a mennyiben nincsen készen, most készül s hamarosan készen is lesz. Szent igaz, hogy a községi adó is vígan emelkedik a magasba, de ez kikerülhetetlen.

Nem lennénk őszinték, ha el nem ismerenők, hogy a polgárság különféle rétegeiben nagy azoknak a száma, a kiket valóságos elkeserít minden egyes százalék, a melylyel akár az adó, akár saját egyéni kiadásuk növekszik. De ez is kikerülhetetlen, mert a köznek érdeke sok esetben az egyes egyén érdekeinek feláldozásával jár. Hogy egy népszerű példával éljünk: vajjon a kényszerű katonáskodás nem-e az egyéni szabadság megszorítása s az adó, mint ilyen, nem-e az egyéni tulajdon, a vagyon feletti korlátlan rendelkezési jognak korlátozása?

Zúgolódás, panasz, az előjárók megtámadása napirenden van és lesz mindig; de a fejlődési folyamat úgy az állati, növényi szervezeteknél, a földanyag átalakulásánál, mint a társadalmi köröknél is egyaránt kisebb-nagyobb küzdelmekkel, viharokkal szokott járni.

Autóbuszt Sóvár és Eperjes között!

Eperjes és Sóvárt összekötő szándékolt villamosvaspálya-terv ezidő szerint még meg nem valósulhat: ezt átláttuk rég. Hogy annyira ellene voltunk e tervnek, megmagyarázza az, hogy az alapítani kívánt társaság tagjai részvényjegyzésre jövedelmesség kilátása mellett csábítottán, nem hagyhattuk szó nélkül: hogy a

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Thököly halála.

írta: Magyar Győző.

Harmadik éve már, hogy, az egész nemzet általános lelkesedése, mélyesége kegyelete közepett, hazahozták a két, idegenben porladt, bujdosó fejedelmet: Thökölyt és Rákóczit, keserves számkivetésük szomorú napjainak hű osztályostársaival együtt. Ott volt lélekben akkor minden jó magyar Késmárkon és Kassán, a hol átadták az édes hazai földnek a drága hamvakat.

Tudjuk, legnagyobb részüket Kassán az immár teljes pompájában ékeskedő Erzsébet-templom kriptájában helyezték el. Csak egyet vittek tovább, föl a Tátraig, sokkal szerényebb hajlékba, Késmárkra: Thököly Imrét. Amazok mind katolikusok voltak, ez az egy evangélikus. De a magyar evangélikusok épp oly kegyelettel gondolnak a katolikus templomban nyugovó nemzeti hősökre, mint reá, ki az ág. hitv. evang. hitnek bajnoka volt.

Azt kellene hinnünk, hogy a mint a protestánsok nem irigyelik a katolikusoktól amazok hamvait, úgy ők sem irigyelik tőlük ezét az egyét. De, úgylátszik, nincs így.

Multkoriban u. i. az a híft kelt szárnyra a hazai kath. sajtó egyik harcias napilapjának hasábjain, hogy Thököly helye kath. templomban van, mert a híres kuruczkirály mint katolikus ember halt meg. Meg is nevezi azt a papot, a kinek kezébe letette áttérési esküjét, Bernieri Pál jezsuita atya személyében, úgyszintén a forrást, a honnan adatát meríti, Székér Joachim szerzetespap kétkötetes «Magyar történet»-ében.

Ismeretes Thökölyről, hogy egész életében önzetlen harczosa volt evangélikus egyházának és a protestáns vallásszabadság szent ügyének.

A kérdés tehát mindenesetre megérdemli a kellő tisztázást.

***

Kevés embernek lehetett annyi oka keseregnie valaha a szerencse forgandóságán, mint a hős kuruczkirálynak, daliás Thököly Imrének. A sors majd az égig emelte, majd a föld poráig sújtotta.

Mint az ország egyik leggazdagabb főúrnak fia, már nyolczéves korában máramarosi főispán és dúskál minden képzelhető földi jóban. A Wesselényi-féle összeesküvés következtében tizenhárom éves korában földönfutó. Nagy neve, fényes tehetségei huszonegy éves korában a róla nevezett szabadságharcz fejévé teszik, s

egy ideig magasabbnál magasabb polczokra hág. Viseli a «Felsőmagyarország fejedelme és ura» büszke címét, sőt a török már királylyá nevezi ki. De a kocka újra fordul. Szerencsecsillaga hanyatlani kezd s végre egészen leáldozik.

Bujdosó lett a hatalmas fejedelemből. Elénekelhetette ő is, a kurucznotával:

«Szerelmes barátim,
Régi jó pajtásim
Tülem elpártoltanak,
Tülem elpártoltanak.»

«Jobb hát a darvakkal
Vagy más madarakkal
Elbújdosnom messzére,
Elbújdosnom messzére.»

Ki volt vetve hazájából. «Vizei folyását, erdői nyilását, mezői kalászatát, lova lábnyomát az ő áldott föld-dén» meg nem látta többé!

A német még bukásában is félt az egykor rettegett hadvezértől. Tudta, hogy neve zászló, a mely ha kibomlik, egész nemzet sereglük alája. Nem akarta hát megtérni a határok közelében. Mint utolsó szabadságharczunk után is tette rajongva szeretett vezérünkkel, Kossuth apánkkal, kiadatását követelte a szultántól; majd mikor e terv annak becsületézésén hajótörést szenvedett, Ázsiába számkivette.

Ne mulassza el

az ősz közeledtével személyesen vagy levélileg egy próbavásárlást tenni

ERDÉLYI

KASSÁN
nagy ruha-áruházában, a színházzal szemben. ■■■
Óriási választék iskolai ruhákban.

Legszolidabb kiszolgálás.

■ ■ ■ Szabott ár!

villamos-vasút, horribilis alapbefektetéseivel fogva és a forgalom csekélyége miatt, nyereszkesre alapítandó társaságnak célja nem lehet, már csak azért sem, mert nagy építkezést kívánó vaspálya-társaság üzleteredménye a tagoknak kellemetlen csalódásával találkozhatnék.

Régóta kíváncsokam előhozni az expedienst: villamos-mótorral vagy bármilyen szerkezetű hajtóerővel bíró omnibusssal járatni le a forgalmat.

Arad után Miskolc város léptette életbe az omnibusz-forgalmat Miskolc és Lillafüred, illetve Tapolca-füred között 6- és 10-koronás fuvardíjtól magiszabadtó 2- és 1-koronás jövet-menetdíjjal, a mely a közönség akkora elégedettségével találkozott, hogy a beszerzett néhány omnibusz máris túléltelennek bizonyult. E tervet egy-kettőre valószínűsítették meg minden hosszabb tanácskozás, fölterjesztés, jóváhagyás, meg még egyéb hivatali kerékkötők mellőzésével.

Hogy érdemes lenne-e városunk és Sávár között ilyenmő motoros-omnibusz-forgalmat létesíteni, erre nézve előadjuk az előnyöket és a hátrányokat.

Hátránya az omnibusznak, hogy csak személyforgalomra alkalmas, de vannak a francia, sőt a magyar-osztrák hadi-kincstárnak is hatalmas teherszállító-omnibuszai a «Militär-Verpflegs-Magazin» szolgálatára. A kocsik egy-két év múlva kopnak, romlanak s állandó javítást igényelnek, s rázósakká is lesznek, a mi a kényelem rovására megy.

Előnye azonban, hogy nincs szüksége óriási költségű vaspályára; télen-nyáron pompás kerekeivel kitűnően mozoghat; utas jelentkezése esetén rendkívüli megállást tehet; télen ülés alatt fűthető és főleg, hogy igen alkalmas a forgalomképesség kiszámolására.

Ezen omnibusz-vállalkozás azonban különösebb üzleti eredménnyel még nagyobb helyeken sem jár. Központokban egyáltalán nem oly rentábilis, mint kis helyen, a hol a forgalom nagysága még előre nem tudható, de a hol éppen a személyforgalom nagyságának ideiglenes kiszámítására igen helyes eszköz lehet.

Nem tudjuk előre, hogy a két község között mennyi ember szokott járnival, s hogy hányszor; épp ezért ideiglenesen az omnibusz 3-5 esztendőre igen jó képességű lehet. Az embereknek tetszik az újfajta gép; ennek létezését tudva, apróbb ügyeiket is pontosabban látják el, huzamosabban és folytonosabban veszik igénybe s tekintve, hogy kisvárosunkban nem sok akadály van az úttesteken, igen gyorsan járhat.

Társasági vállalkozás nyereszkesedési vágyát kielégíteni azonban ily kis helyen nem képes; inkább az érdekeltek egyének avagy a város erkölcsi kötelességeinek körébe vág. Így fogták föl a dolgot Arad és Miskolc, legújabbban Kolozsvár is.

A m. kir. posta a Felvidéken és Horvátországban máris részben életbeléptette a gyors és lejtős helyen is járó postakocsikat, a melyek a vasutat nélkülöző vidékek helyközi szükségletét vannak hivatva kielégíteni.

Vasutat építeni a két helység között — legalább egyelőre — nem lehet, mert a nagy befektetés évekig nem hajt hasznot s csak évek múlva fejlődik annyira a forgalom, hogy önálló üzemmél bíró vasútnak befektetési tőkét évente törleszthesse.

Nikomédiában, török nevének Izmidben, a Márványtenger ázsiai oldalán fekvő városkában, hallgatta im-már a lelánczolt Prometheus «tenger mormolását». Négy esztendődtől élt még, 1701-től 1705-ig.

Innen, «az ő szép, virággal beborult mezejü» nagy majorházából, kísértette át 1703-ban hű feleségét, Zrinyi Ilonát, Konstantinápolyba, mikor «leszakasztotta az halál az virágot mezejéről». Innen mozgatott meg minden követ, mikor hírt vette mostohafiá, II. Rákóczi Ferencz, szabadságharczának, hogy hazakerülhessen. Mióta kedves életpárját is elvesztette, egészen tűrhetetlennek találta a helyzetet oly messze hazájától.

Reményét különösen mostohafiába veti. Egyre-másra írja hozzá a leveleket, kérve, szabadítsa ki szomorú helyzetéből. «Felőlem el ne felejtkezzék — írja egy helyt — és ezen az török Portán levő tekintetivel is innen szabadítani méltóztatassék és igyekezzék, úgy áldja meg Isten kegyelmedet».

Rákóczi, mint ismeretes, nem viseltett szeretettel mostohaapja iránt. Annyit megtesz ugyan iránta, hogy birtokait visszaadja, de egyébként aligha fáradosott hazakerülése érdekében. Ott volt az erdélyi fejedelemség kérdése, mely könnyen bajt okozhatott volna. Az erdélyiek 1704-ben fejedelmükre választották Rákóczit, Thököly pedig a maga számára kívánta Erdélyt.

A konstantinápolyi francia követ ki is jelentette, hogy, ha Rákóczi csak egy levelet küldött volna Thököly érdekében, ő azzal kivitte volna, hogy hazabocsássák; de bizony se embert, se levelet nem küldött.

Abban a reményben is csalatkozott a szegény, bujdosó fejedelem, hogy a magyar országgyűlés maga fogja kikérni a töröktől. A szécsényi gyűlés azonban,

Autóbusz-forgalomból haszonra vágyó kereskedelmi társaság viszont nem létesülhet: egyszerűen azért, mert bár az első években a csekély befektetési tőke előreszámított évi részlete törleszhető volna, ámde a 3-4-ik évben a sok javítás már újabb befektetést követelne, a mi kellemetlen csalódásokat okozna a tagoknak.

Így tehát csakis az érdekeltek városnak áll érdekében, hogy 3-4 kocsival a csekély útméleten a forgalom szükségletét kielégítse. Eperjes város közönségének igyekeznie kellene, hogy maga a város vásároljon ideiglenesen 2 kocsit. Nem kell ehhez semmi más, mint jogerős határozat.

Esetleg a m. kir. posta vez. igazgatósága volna fölkérendő, hogy létesítsen postakocsi-járatot, a mely a posta forgalmát is alapos gyorsasággal bonyolítaná le Sávárról.

Guttman Miklós.

Polgári fiúiskola Eperjesen.

Eperjesi gör. kath. püspöki főhatóság 1910. aug. 20-ikán 3851. sz. a kelt intézvényével, egyelőre a gör. kath. kántoránitóképző-intézet helyiségeiben ideiglenesen elhelyezett polgári fiúiskolát szervez, melynek I. és III. osztályai a most kezdődő 1910/11. tanévben megnyitattak.

Az érdekeltek tájékozta ása végett a következők adatnak köztudomásra:

A polg. iskola I. osztályába a IV. elemi osztályt sikerrel végzett tanulók léphetnek, melyről szabályszerű isk. bizonyítványt kell előmutatni.

A polg. iskola III. osztályába oly tanulók vétetnek föl, a kik

1. valamely más, hazai polg. iskolában a II. osztályt sikeresen elvégezték s ezt isk. bizonyítvánnyal igazolják;

2. a gimnázium vagy reáliskola II. osztályát sikerrel elvégezték s az alább közölt módon a tantervi eltérés folytán különbözeti vizsgálatot tesznek;

3. a gimnázium vagy reáliskola II. osztályában, nem számítva a latin vagy francia nyelvet, legfőlegb még három tantárgyból elégtelen osztályzatot nyertek, ha a tantervi különbözethez s azonkívül még azon tárgyakból, melyekből elégtelen jegyük van, sikeres különbözeti, illetve felvételi vizsgálatot tesznek;

4. a IV. elemi osztályt sikerrel elvégezték s az alább jelzett módokat mellett a tantervkülbözeti vizsgálatot eredménnyel kiállják.

A középiskola II. osztályából a polg. iskola III-ik osztályába átlépni akarók a következő különbözeti vizsgára vannak kötelezve:

Természetrész: Ásványtan.

Mértani rajz: vetülettan elemei: pont, vonal, sík térbeli helyzetei.

Szabadkés rajz: Sík ékítványok. Szemléleti rajz. A népiskola VI. osztályát sikerrel végzett tanulók különbözeti vizsgálatának tárgyai:

Magyar nyelv: Összetett szerkezeti mondatok elemzése és készítése. A mellé- és alárendelt mondatok.

A határozók tana. Szóképzés. Synonimák. Néhány jelesebb, különösen hazafias költemény tudása.

Földrajz: Európa, Ázsia.

Számítan: Időszámítás. A hazai mértékek ismerete. Számítási rövidítések. Matematikai műveletek korlátolt pontossággal.

Mértan: Idomok összeállósága, szimmetriája és hasonlósága. Területszámítás. A mértani testek hálózata. A testek felületének és térfogatának kiszámítása.

Mértani rajz: Szerkesztő síkmértan elemei. Vetülettan elemei: pont, vonal, sík térbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya.

Természetrész: Az állattan főbb vonásokban. Ásvány- és növénytan elemei.

A különbözeti vizsgálatok díja tantárgyanként 4 korona.

Minden tanuló a beiratás alkalmával a következő díjakat köteles fizetni: a) felvételi díj gör. kath.-nál 4 kor., másvallásúaknál 10 kor.; b) könyvtára 2 kor.; c) értesítőre 1 kor.; d) legalább 1/4 évi tandíj gör. kath.-nál 10 kor., másvallásúaknál 12 kor. 50 fill. (Összesen 17, illetve 25 kor. 50 fill.) A tanulóknak szabadságában áll tandíját 4 részletben leróni, és pedig I. részlet a beiratáskor, II. részlet október 15-ikéig, III. részlet január 15-ikéig, IV. részlet április 15-ikéig.

Kívánatos, hogy minden tanuló tandíját lehetőleg félénként fizesse; egyébként, a ki a megjelölt határidőig nem fizet, az okra való tekintet nélkül kilépettnek tekintetik s az előadásokon részt nem vehet.

Egész évi tandíj gör. kath.-nál 40 kor., másvallásúaknál 50 kor.

Megjegyzendő, hogy az egyszer befizetett tandíj vagy tandíjrészlet semmi körülmények között, semmi nemű okból többé vissza nem téríthető.

A második féltől kezdve, némi tandíjelengedésben csak igazán szegény, jómagaviseletű és jobb (legfőlegb 3 elégséggel bíró) előmeneteli tanulók részestülhetnek, ha az intézet vagyoni állapota ezt megengedi.

Egész tandíjmentességet senki sem nyerhet.

Azon tanulók részére, a kik az elmúlt 1909/10. isk. évben a gör. kath. felső népiskola I. osztályát sikerrel elvégezték, a felső népiskola II. osztálya fenntartatik s reájok nézve minden tekintetben az elmúlt isk. évben érvényben volt szabályok az irányadóak.

Az isk. év az átmeneti időre való tekintettel úgy a polgári, mint a felső népiskolánál szeptember 12-ikén kezdődik. A beiratások szeptember 12., 13. és 14-ikén délelőtt 8—12-ig, a javító-, felvételi, különbözeti vizsgálatok ugyanezen napokon délután 3—6-ig fognak eszközöltetni.

A «Veni Sancte» szeptember 15-ikén reggel 1/2 8 óra-kor, ünnepélyes istentisztelet mellett, a gör. kath. székesegyházban fog megtartatni.

A használandó tankönyvekre vonatkozólag Eperjesen Révai S., valamint Stehr és Landau könyvkereskedései nyújtanak felvilágosítást. Az igazgatóság.

annak kivételéről. Elhatározását csakugyan nem is valószínűsította meg. Nem, már azért sem, mert annak előfeltétele sohasem valósult meg: a jezsuiták nem tudták kiszabadítani Nikomédiából. De van okunk hinni, hogy később már, ha képesek is lettek volna igéretük kivételére, ily áron nem ment volna hasza. A haldokló Thököly áttérési esküje ilyenformán nem más, mint pusztá mese.

Utolsó levelében, Bay Mihály magyarországi követéhez frott levelében, az evangélikusoknak ajánlatja figyelmükbe magát, önérettel hivatkozva «vallásunkért s hazánk szabadságaért erre a boldogtalanságra való jutásunk»-ra. A hazai szabadságharcot akkor már katolikus főurak: Rákóczi, Bercsényi, Károlyi vezetik, s ő mégis a maga evang. voltát hangsúlyozta! Lehetetlen ebben teljes elszántságát, hite mellett való új megújulását nem szemlélnünk.

De különösen meghatóan nyilatkozott hitűsége utolsó óráiban.

Mikor fenti levelét írta, már érezte halála közeledtét. Egy nappal előbb mostohafiához frott levelében olvassuk e megalapító sorokat:

«Már igen elbetegesedvén, látom, nemsokára elfogy életem, és azután nekem ez világi életre nem lesz szükségem.»

S csakugyan mögötte állt már a kaszás alak, mely megváltotta szenvedéseitől.

Ereje fogyton fogyott. Szeptember 3-ikán hű titkára, Komáromy János, tanácsára megírta végrendeletét. Birtokai legnagyobb részét Rákóczira hagyta. Hogy a Thököly-név ki ne vesszen, Rákóczi kisebbik fiát, vagy ha az meghalna, egyet az ezután születen-

bár kimondta, hogy Thökölynek a közügyért tett kiadásait az ország pénzéből fedezzék s az esetleges békekötésbe társaival együtt befoglalják, személyének kikéréséről mit sem határozott.

Thököly tehát másfelé is próbálkozott. Régi pártfogóját, a francziát, kérte föl közbenjárásra. A francia követ kiállításba is helyezte a hazajutás kieszközölését, de óriási árat szabott hozzá: a kath. vallásra való áttérést. A dolog egyelőre abbamaradt. Majd nemsokára a galatai jezsuita-atyák tónöke, Braconnier atya, vetette ki reá halóját.

Akkor már betegség, egyedüllét, hontalanság keserve nagyon megtörte eladdig erős lelkét. «Sintén az lelkeimre hatott az nyomorúság, — írja egy helyt Rákóczinak — s már az ítéletre hagyom, minthogy bár kevésbé is, de megkóstolta kegyelmed is: mit tegyenek, kicsodások az ilyen szorongatások».

Addig-addig kerülgette Braconnier atya, — tehát nem Bernieri — míg egy gyenge pillanatban rávette a megtört Thökölyt arra az ígéretre, hogy, ha Francia-vagy Olaszországba való utazását lehetővé teszi, áttér a katolikus vallásra.

Kísértette esett. Ember volt, mint Péter, ki egy éjszaka háromszor is megtagadta az Urat, s mégis méltó volt arra, hogy az a szikla legyen, melyre az Úr a maga anyaszentegyházát építette. Ki az, ki elég erősnek érezheti magát minden, de minden kísértéssel szemben?

De a kísértés órája hamar elmúlt. Felocsúdott abból a mámorból, melybe a hazatérés reménye ejtette, s ekkor látta csak, milyen áron akart hazajutni hazájába.

Egész megborzadt elhatározásától s tudni sem akart

Sárosvármegye hódoló felirata

6 Felsege I. FERENCZ JÓZSEF ausztriai császár, Csehország királya stb és Magyarország apostoli királyához, születése 80-ik évfordulójára.

Császári és apostoli királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk, Királyunk!

Az isteni Gondviselés, mely a világ sorsát bölcsen vezeti, megengedte érünk, hogy beteljesedhessék hő vagyunk s gyönyörű és nagy örömmünnepet ülhessünk a mai napon: Felseged születése 80-ik évfordulójának ünnepét. Az öröm, az alattvalói hódolat s a gyermeki szeretet érzései hevítik sziveinket s lelkünk hálával telik el a Mindenható iránt, hogy apostoli Királyunkat egészsége és szellemi ereje teljes birtokában tudhatjuk ma is.

Nemcsak a magyar nemzet hagyományos hűsége, melylyel Szent István ősi koronájának viselőjére, mint évezredes nemzeti létünk, nemzeti egységünk kifejezőjére tekint föl, adja szívünkbe ez érzéseket, de Felseged uralkodói nagysága is, melylyel ebbe az évszázadok annyi viszontagságát látott szent koronába egy újabb ragyogó drágakövet illesztett be: a haladás, az emelkedés, a nemzeti nagyság útjait egyengetvén szeretetteljes kézzel e sokat szenvedett ország előtt.

Felseges Urunk, Királyunk! A magyar jellem egyik legszebb tulajdonsága, hogy törhetetlen hűséggel ragaszkodik azokhoz, a kiknek szeretetét érezte. A történelem fényes példái mutatják, hogy nemzetünk hálája, szeretete nem külső jelenség csupán, de mély, igaz valóság; sziklaszilárd alap, a melyre építeni lehet, erő, mely keresztültör minden akadályon s anyag, mely, mint a nemesfém, akkor is megtartja értékét és erejét, a mikor próbáknak van kitéve. Felseged a nemes lelkek mély érzésével tudta, hogy az út a nemzet szívéhez s saját szívén vezet keresztül, s mint nemzetünk igazi atyja, istápolta törekvéseinket s háritotta el bölcsességével számtalan esetben az élénk tornyosuló akadályokat. Minden magyar ember tudja, hogy abból az óriási munkából, a melylyel Felseged uralkodásának hosszú esztendeit föláltozta az emberiség s országainak javáért, hatalmas rész jutott a magyar nemzet szellemi és anyagi erősbödésének előmozdítására, s ha a körülmények mostohasága miatt még nem is érhetük el vágyaink teljességét, mindnyájan szeretetteljes hálával tekintünk vissza Felseged uralkodásának dicső napjaira, a melyek minket természetes célunkhoz, a nagy, dicső, boldog Magyarországhoz soha sem remélt erővel hoztak közelebb.

Felseges Királyunk!

Sárosvármegye közönsége a multban is akkor volt boldog, megelégedett, a mikor látta, hogy királya a magyar nemzettel egy úton halad a közös célok, a közös nagyság felé. Népünk, bár vegyes-ajkú, mindenkor egyaránt kitűnt a királyi trón s a magyar haza érdekében védelmében, s e két vezércsillagát nem tévesztette szem elől. Öröme, boldogsága annál nagyobb, mert bizvást reményli, hogy kettős célját a jövőben is együttesen s osztatlan lelkesedéssel szolgálhatja. Vár-

megyénk idősebbjeinek még élénk emlékezetében van az a kép, a mikor a kétségbeesés ama szomorú idejében Felseged először közeledett a nemzet szíve felé s Magyarország más vidékeivel együtt vármegyénket is beutazni kegyeskedett. Hála Isten jószágának s Felseges Királyunk bölcsességének, mekkora a változás azóta! Mikor felejthetetlen emlékeztető Erzsébet királynénk 6 Felsege Sárosvármegyében a bártfai fürdőben üdült, már egy jövőjében bizó, a boldogulás felé szilárd léptekkel haladó nép hódolatának melege üdvözölte. Végtelenül fáj nekünk, hogy a közbejött akadályok miatt legalázatosabb hódolatunkat vármegyénk területén a folyó évben Felsegednek is be nem mutathattuk. De bár ez nem is lehetséges, boldoggá tesz bennünket az a tudat, hogy Felseges Királyunk vármegyénket éppen életének eme kiválóan örvendetes esztendejében kívánta legkegyelmesebb látogatásával megtisztelni. Felseges Urunk királyi kegyének eme megnyilatkozása büszkeséggel tölt el bennünket, s egy újabb erősségül szolgál annak a törhetetlen alattvalói szeretetnek, hűségnek és ragaszkodásnak, melylyel Sárosvármegye minden fia Felseged iránt viseltetik.

Felseged nyolczvanéves születése-napját ünnepli ma az egész világ. Az ünneplők megszámlálhatlan seregéhez, mely Felsegednek manap tiszteletét és hódolatát bemutatja, csatlakozunk mi is. A mai napon törvényhatóságunk minden templomában minden alattvalója szívéből fohász száll a mindenek Aikotója felé, hogy Felseges Urunkat, Királyunkat — hűséges magyar népének örömeire és boldogságára — még sokáig tartsa meg közöttünk!

Esedezve kérjük Felsegedet, hogy a mai örömmünnepek alkalmával alázatos jókívánságainkat kegyesen elfogadni méltóztassék.

Törhetetlen jobbágyi hűséggel és tisztelettel,

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága nevében:

Eperjes, 1910. augusztus 18-ikán,

alispán.

(P. h.)

Szünidei gyermektelep a Tátrában.

Mikor a kassa-oderbergi vonat Abosnál bekanyarodik a görbe hegyek országába s a hűvös hegyi levegő megcsapja arcunkat a tikkasztó forróság után, valami jóleső érzés vesz erőt egész valónkon s szinte bizonyos büszkeséggel nézzük a kék távolból kibontakozó hegyóriásokat, a Magas-Tátra bérceit, mintha a költővel együtt vallanók: «Ha a föld Isten kalapja, hazánk a bokréta rajta».

Minden országnak van valamije, a mi értékessé teszi a külföld szemében. Olaszországot enyhe éghajlata, gyönyörű tengerpartja, régiségei, Franciaországot, Németországot hatalmas kultúrája, virágzó városai, ipara, kereskedelme. A mi hazánk mindezekkel nem dicsekedhetik, csak imitt-amott jelzi egy-egy füstölő gyárkémény a kezdődő nagyiparnak fáradságos munka árán elűtett csírát. De helyette kárpótol az a sok természeti szépség, a mivel a sors ezt a földet busásan megáldotta. Mert ez is nemzeti vagyont képvisel éppen

dökből, örökre fogad. Barátairól, híveiről szintén sorra megemlékezett. *As eperjesi ev. Kollégiumról sem feledkezett meg a melynek egykor növendéke volt:* rimaszombati és gyöngyösi javait hagyta reá. Aztán így folytatja:

«Mégis fordítom elmémet az én kedves fiamuram, méltóságos fejedelem Rákóczi Ferencz, személyére s kötöm ezt is lelkére, hogy ebben a Törökországban, ha későre terjedne is, temetésemet ne engedje, hanem vagy Erdélyben, vagy Magyarországon kivitetvén, egy lutheranus, kerített kulcsos városnak templomában temetessen, emlékezetre koporsóm felett zászlót és epitaphiumot is tétetvén föl.»

A halál közeledtekor sok keserűséget okozott lelkének a Braconnier atyának tett ígérete. Félt, hogy a jelszuiták magukénak fogják követelni holttestét és kath. szertartás szerint fogják akarni eltemetni.

Tépelődéseinek gyümölcse nyilatkozat lett, melyet szept. 10-ikén szerkesztett. Kijelenti, hogy a páternek tett nyilatkozata *nem volt ősszinte*. Különben a páter sem teljesítette ígéretét, és így ígérete alól teljesen fel van oldva *és semmisenk nyilatkozat mindent*, mi közöttük történt. Az Istenre kéri övét, hogy, ha haldoklása alatt vagy halála után, kath. pap jelennék meg házában, semmi áron be ne bocsássák hozzá.

Szeptember 13-ikán éjszaka már nagyon rosszul érezte magát. Hajnal tájban felköltette Komáromyt az ő Mikes Kelemenét. Ágya mellé ültette ezt a, legmeghittebb emberét és nagy szemeivel elnézte hosszan és szóltanul.

Vége megszólalt. Szavai elárulták, hol időztek gondolatai. Lelkén a hit uralkodott egészen. A halál szelének fuvallatát érezve, újra félelem szállja meg a jelszui-

ták miatt. Mint hű evangélikus akar meghalni s mint ilyent akarja, hogy el is temessék Kéri titkárát, hogy adja elő az asztalon lévő kis ezüst-ládikát, melybe szept. 10-iki nyilatkozatát tette.

A titkár teljesíti óhajtatását. Thököly reszkető keze közé fogja a ládát s kiveszi az iratot. Ez már le volt pecsételve, de még megcziázva nem.

Meg akarja hát czímezni.

«Tartsátok közelebb a gyertyát!», — mondja, mikor sötétül szemei előtt káprázní látja a világot.

«Micsoda rossz gyertya ez, — teszi majd hozzá — hogy jól nem ég? Nem látok jól nála!»

Komáromy erre még egy nagy viaszgyertyát gyújtat meg.

A haldokló most hozzáfog az íráshoz. Reszkető kezében nem akar futni a toll. Másikat kér. Ezzel végre nagy-lassan, kúszált vonásokkal megírja a czímezést:

«Holtom után szakaszsa fel Komáromy uram, Szöllösi és Székely uram, és effectuálják azt, mit benne megírtam. Ad Nicomediam, 13 Septembris 1705. E. Thököly.»

A levelet szóltan nyújtotta át Komáromynak. «Be-fejezte élete munkáját, utolsó tollvonásával védelmezvén hű protestantizmusa hírnevét», — mondja élettrója, Angyal Dávid.

Aztán csendesesen feküdt, megadással szenvedve kínjait s hallgatva titkára kenetteljes beszédét, ki «sok szép szentírásbeli vigasztalásokkal» igyekezett urán segíteni. Komáromy, beszédét elvégezve, «az ágya mellett térdre esvén, halálra vált embert illető, szép imádságot mondván előtte, ő is szegény, botlás nélkül elmondá».

A hű társ bánatba merült szívvel látta, hogy ütöt

ügy, mint az Alföldnek aranykalásztól rengő rónái; ez is tölke, mely gazdagon meghozza kamatait. Az élelmes külföld, a tiroliak, svájciak ezt az igazságot már régóta felismerték s az utazó idegent az állomásokon öles betűvel ellátott plakátok figyelmeztetik azokra az üdülő- és kirándulólhelyekre, a hol szabad idejét kellelmesen s élvezetesen eltöltheti.

Minálunk csak újabban történnek intézkedések ez irányban s máris meglepő eredménnyel. Első dolog itt is a természeti szépségekben gazdag helyek feltárása, hozzáférhetővé tétele megfelelő közlekedési eszközök létesítése által. S ebben a tekintetben örvendetesen javulnak az állapotok. A kormány, a turista-egyesületekkel, a M Kárpátgyesülettel karöltve, újabban dicséretreméltó buzgalmat fejt ki a Tátra föllendítése érdekében. A poprád-tátralomniczi vasúti vonal, a a csorbai fogaskerekű vasút, a poprád-tátrafüredi villamos, a Tarajkára felvezető sikló, mind az utóbbi évek alatt létesültek, s már megint épül egy újabb vonal, mely össze fogja kötni Tátralomniczot Tátrafüreddel, Széplakkal, a poprádi és csorbai tóval. Ez az új villamosvasút tehát valóban a Tátra gyöngyeit fogja egy gyöngyosorba fűzni s lehetővé teszi azt, hogy csekély, úgyszólván semmi fáradsággal egy nap alatt megtekinthesse valaki a Tátrának legszebb pontjait. Most már csak a Poprádfelka-dobsinai vasút kiépítése volna hátra, melyre nézve máris megindultak az alkudozások a kormányval, s akkor ezen a kis területen mintegy varázsütésre, egy paradicsom nyílik meg a szemlélő turista előtt, mely csodás szépségeivel még a legkényesebb globetrotten fízlését is kielégítheti.

Hogy milyen kincs rejlik ebben a gyönyörű vidékben, azt mi magyarok, kik oly csekély fáradsággal jutunk hozzá, nem is igen tudjuk méltányolni. Hallgassuk csak meg azoknak a poroszoknak nyilatkozatait, a kik minden éven pünkösdkor, mintegy háromszáz, dr. Ottónak, a Tátra lelkes barátjának és bámulójának vezetése alatt, felkeresik a Szepességet. Mily elragadtatással beszélnek a látottakról, pedig többnyire úgy hozza magával a sors, hogy éppen a pünkösdi ünnepeken kedvezőtlen időben, esőben kell ezeket a turákat megcsinálniok, s így a kilátás szépségeit, a hegycsúcsokról föltároló panorámát a maga fenségében nem is élvezhetik!

Még valami feladat várna e tekintetben a társadalomra s az iskolákra, mert hiszen a tanulmányok lelke a legfogékonyabb a természeti szépségeinek fel fogására, méltánylására. Minél tömegesebben felkeresni ezeket a helyeket; de, hogy mód adassék a szegényebb tanulóifjúságnak is néhány hetet a jó fenyvesi levegőben tölteni. Mindenütt olvasunk szünidei gyermektelepekről; nemrégiben létesült csak Budapesten az az egyesület, mely lehetővé teszi szegénysorsú iskolásgyermeknek, hogy nyári szünidejük egy részét valami üdülőhelyen tölthessék. Erre a célra üde levegőjénél s pompás fekvésénél fogva alig van alkalmasabb hely a Tátránál s annak környékénél. A legközelebbi cél volna tehát: társadalmi úton, esetleg a kormány hozzájárulásával, egy nagyborszábasú ilyen gyermektelepet létesíteni a Tátrában, külön, saját épületben, a hol az iskolás-

urának utolsó órája. Nem távozik tőle, virrasztani akar mellette. Minthogy ura aludni látszott, hogy maga el ne aludjék, levélíráshoz fogott. Ferriol márkinak, a francia követnek írt. Egyszer csak fölkel, hogy urát megnézze, s látja, hogy a nagy ember nincs már az élők között. Ott volt már az üdvözültek honában, hol hű hitvese és anyai bajtársa fogadta.

«Az életnek és az halálnak hatalmas királya — írta Komáromy még aznap Rákócziának — az Méltóságos Thököly Imre fejedelmet, Kegyelmes Uramat ő Nagyságát, édes hazáján kívül hosszas bujdosási, sok példátlan szenvedési után, az minden embereknek útján, 13-dik praesentis, vasárnapra virradólag 3 órakor, Ni comedian kívül, az Virágok Mezején levő csiflikjéből vagy majorjából, — azon házacskaiból, melyből boldog emlékeztető Méltóságos Fejedelemszöny Zeréni Ilona Kegyelmes Asszonyunkat ő Nagyságát is, — ez árnyékvilágból kiszóltotta.»

Majd okt. 9-ikén ugyanaz ugyanannak így ír:

«Tartozó alázatos kötelességemnek ismértem most immár Nagyságotat tudósítanom, hogy testét az föld színén harmadnapig tartván, koporsóban tettük és azután két hét mulva, úgymint 27-dik 7-bris (szeptember), Nicomediában étszaka vívén (mert, hogy nappal az városon általvihessük, a meg nem engedték), ott, az örvények temető-kertjében, szép, kies, magános helyen, nagy-sűrű, zöldellő, árnyékos fák alatt, a hol tudniillik magát életében gyakran inuladni szokta volt, egy hideg forrás mellett, — az mint tollunk lehető, tisztességesen eltemettük, rakott sírban tétetvén, bizonyos cautionál és sírja feliben fejr márványkőből epitaphiumot most készítettvén.»

gyermek szakavatott paedagogusok ellenőrzése és felügyelete mellett üdülhetnek s testben, lélekben megerősödve térhetnek vissza a tanév elején a könyvek s az iskola padjai közé. Reméljük, hogy ez is rövid idő kérdése s nem a messze jövő zenéje.

(Késmárk.)

Weiszer Róbert.

HIREK.

— **Kitüntetések.** A király Csáky Albiné grófnének, a közjótékony és emberszeretettel terén szerzett érdemei elismerésül az I. osztályú Erzsébet-rendet, Éder Ödönnek, Kassa város polgármesterének a III. osztályú vaskoronarendet, Schwartzner Emil királyi tanácsos, löcsei pénzügyigazgatónak, nyugalmabonvonulása alkalmából, buzgó szolgálatai elismerésül, a III. osztályú vaskoronarendet adományozta. — A méhézeti vándorgyűlés alkalmából Budapesten rendezett méhézeti kiállításon Zsebrácsky Géza palocsai plébános a méz- és viasz-csoportban oklevéllel, az irodalom és tanítási eszközök csoportjában pedig egyesületi bronzéremmel lett kitüntetve.

— **Kinevezések.** A király Mauks Pál p.-ü. tanácsosi címmel és jelleggel felruházott, eperjesi p.-ü. titkárt és földadó-nyilvántartási biztost, jelenlegi alkalmazásában való meghagyása mellett, a VII. fizetési osztályba p.-ü. tanácsossá kinevezte.

A király Hedry Pál máramaroszi pénzügyigazgató-helyettest, a VII. fizetési osztályban való meghagyás mellett, löcsei pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Előléptetések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fúria Károly bártfai és Ringer Ferencz kisszebeni állami elemi iskolai tanítókat, a népnevelés terén szerzett kiváló érdemeik elismerésül, jelenlegi állomáshelyükön igazgatótanítókká léptette elő és nekik évi 200 kor. fizetés természetével bíró pótléket folyósított.

— **Szemle.** Altörjaj Imre altábornagy, a magyar csendőrségi felügyelő helyettese, a napokban az eperjesi csendőrszárny-, úgy a bártfai és eperjesi csendőrszakszerepléseket hivatalosan megsejmelte s a tapasztaltak fölött Boldissar Andre százados-, szárnyparancsnoknak teljes elismerését fejezte ki. — Frank Liborius lovag csapatfelügyelő, a temesvári VII. hadtest parancsnoka, aug. 20-ikán este Kassára megérkezett. Másnap délelőtt a tisztikar tiszteletét fogadta délután pedig a kassai hadtestparancsnok és sok törzstiszt kíséretében Tornára utazott, hogy a 16. sz. tábori ágyúezredet megsejmelje. Aug. 23-ikán a 34. sz. gyalogezred harci-lövészeténél volt jelen. A következő egész napot még Kassán töltötte, honnan 25-ikén Budapestre utazott.

— **Az Eperjesi Széchenyi-kör zeneiskolájába** a beiratások szept. 1., 2., 3-ikán d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig tartanak az intézet helyiségében. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

Megemlíti még, hogy tettek ugyan lépéseket hainvainak utolsó akarata szerint való hazaszállítása iránt, de, hogy az testét még csak az tengeren által Constantinápolyban (Zrinyi Ilona mellé) hozhassuk is: meg nem engedtetett.

Élete delén ragadta el a halál a jobb sorsra érdemes férfiút. Pár nap hiányzott még, hogy 48-ik életévét betöltse. A végzet, mely kora ifjúságában a férfiak sorába állította, annyira meg is örölte életterejét, hogy a férfikor virágában már öreg számba ment.

Aztán ott feküdt a kihűlt tetem a nikomédiai örmeny temetőben. Telt az idő, két század vihara zúgott el sokat szenvedett nemzete feje fölött és ő utolsó akarata ellenére, még mindig ott hevert elhagyatva, majdnem elfelejtve.

De végre ütött szabadulása órája. Az 1906. év októberének végén, hú neje, mostohaia és a többi bujdosó nagyok kíséretében, hazahozták a kuruczkirályt. Igaz, hogy már csak egy-két maroknyi por és hamu volt az, mi belőle maradt, de lelke, hitünk szerint, él az üdvözültek honában, és az örömmel láthatta,

— **Eljegyzések.** Dr. Ereky István, az eperjesi jogakadémia ny. r. tanára, egyetemi magántanár, aug. 18-ikán eljegyezte Petracsek Károly haszonbérlelőnek leányát, Margitot, Sarolta-pusztán (Szigetvár mellett).

Dr. Ónody Béla eperjesi ügyvéd eljegyezte Starna Erzsit Eperjesen. (Minden külön értesítés helyett!)

Weiszer Róbert, a késmárki ev. liceum tanára, eljegyezte Zuber Marianne-t, Zuber Ágost ny. vadász-őrnagy és neje szül. Koromzay Johanna szeretetreméltó, kedves leányát, Késmárkon. — Gara Frigyes Bártfáról eljegyezte özv. Moskovits Árminné leányát, Csillat. — Mannheim J. Dávid ungvári kereskedő eljegyezte Kannengiesser Lottikát Eperjesről.

— **A közönség figyelmébe!** Putschalko Marianna zongoratanítónő szives tudomására hozza a n. érd. közönségnek, hogy a jövő tanévben, t. i. f. évi szept. 1-jétől a rendszeres, komoly klasszikus irányú zenetanítás mellett még egy külön magyar tanfolyamot is rendez azok számára, kik szeretik a magyar zenét s kik nem bírnak kellő zenei tehetséggel, hogy a nehézklasszikus zongoraművészettel foglalkozhassanak. Mindenki, a kinek magyar érzése és némi zeneismerete van, egy tanév alatt föltétlenül megtanul szépen, cigányosan játszani, s így kevés fáradsággal magának és másoknak is nagy örömet és élvezetet szerezhet. 2 óra hetenkint elég. Magyar tanfolyam lesz ezentúl minden évben. Jelentkezhetnek e tanfolyamra fiatal leányok és fiatal asszonyok. Az órákra előjegyezni lehet d. e. 11-től 1-ig és d. u. 2—4-ig. Lakásom Fő-utca 37.

— **Pályázatok.** A tótsóvári, sárospent-imeri és kajátai körjegyzőségeknél megüresedett, segédjegyzői állásokra szept. 3-ikáig lehet az eperjesi járás főszolgabírájához pályázni. — Az eperjesi ág. hitv. polg. leányiskolánál tanítói vagy tanítónői állásra szeptember 8-ikáig van pályázat.

— **Halálozás.** Matheóczi Scholtz Emil, a szeptesi nagyiparnak egyik úttörője, gyáros, meghalt folyó hó 16-ikán Matheócson, életének 83-ik évében. Szerény viszonyok között kezdette pályáját s ma pléh-és konyhaedénygyára nemcsak a Szepességen, hanem az egész országban a legelsőik között foglal helyet. Nem csupán hozzátartozói, hanem munkásai is jölvívőjüket látták benne, mert nyugdíjalapjukat a gyár fenntartásának 50-éves jubileuma alkalmával 8000, majd később 10,000 koronával növelte. A magyar gyáripar fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül 1899-ben, «Matheóczi» előnévvel, nemesi rangot nyert. Jelenleg körülbelül 6—700 munkást foglalkoztat gyárában, melyet az utóbbi időben való betegeskedése óta fiai: Albert és Viktor vezetnek. A temetésen a kassai iparkamara dr. Siposs Aladár titkárral és Öhlschlager Lajos nagykereskedővel képviseltette magát, azonkívül ott volt a nagyszámú rokonsággal az egész környék intelligenciája.

hogy a nemzet, melyért annyit áldozott, századok múlva is rajongó kegyelettel viseltetik alakja és imádatserű ragaszkodással azon eszmény iránt, melyért küzdött, a haza és a vallás szabadsága iránt.

Kormány, hatóságok és magánosok határtalan részvétele kísérte a szabadsághóstit nyugóhelyére. Végrendelete szerint «lutheránus, kerített kulcsos város templomában» temették el. Szülővárosába, Késmárkra, vitték, hol áll még a Thököly-vár, a kuruczkirály boldog gyermekora örömeinek színhelye.

Ez a város, a Thökölyvek történetében oly nevezetes hely, valóban méltó volt arra, hogy a szabadsághóstit hamvait magába fogadja.

A hajlék pedig, mely megpihenő-helye lett, az ottoni új evang. templom. Itt helyezték el ideiglenes sírban. A végleges hajlékot 1909. okt. 30-ikán avatták fel; ez, a templom északi falához épített mauzóleum. S hogy nemcsak joggal és méltán fog evangélikus templomban nyugodni, de egyesegyedül ott van helyén, arra végrendelete és utolsó óráinak története a bizonyosság!

* Eperjes is kérte a drága hamvakat, de a kormány Késmárk mellett döntött. Szerk.

— **Gyászhir.** Hazslini Hazslinszky Gusztávné szül. Csatskó Emilia augusztus 23-ikán elhunyt Budapesten.

— **Iskolai beiratások.** Az Angolkisasszonyok «Sancta Maria»-intézetében a kisdédóvóba, az A) B) elemi osztályokba, a polgári osztályokba és a felsőbb leányiskolába a beiratások szept. 1., 2., 3-ikán a délelőtti folyamán eszközöltetnek. Az 1910—1911. iskolai évben a felsőbb leányiskola I., II., V., VI. osztálya lesz meg. A kik a felsőbb leányiskolába felvételt kívánnak, írásban nyújtják be az intézet elöljáróságának kérvényüket; idegenek csatolják a múlt évi bizonyítványt és keresztlevelet. Választ írásban kapnak. «Veni Sancte» szeptember 5-ikén van.

— **Felvétel a koll. tanítóképző-intézeti gyakorló-iskolába.** Ezen, a tanítóképzést szolgáló hatosztályú népiskolába elsősorban oly ág. h. ev., 6—12-éves tanulókat vétetnek fel, a kiknek szülői az eperjesi II. egyház közterheizhez hozzájárulnak. Ezek beiratása szept. 1. és 2-ikán történik. Szept. 3-ikán másvallású tanulókat vétetnek fel. Létszám 60; tandíj nincs; tanítási nyelv a magyar. A tanterem a Kollégium épületében van.

— **A kisszebeni piarista gimnáziumban** a beiratások és javítóvizsgálatok szept. 1., 2., 3-ikán lesznek. A magánvizsgálatok szept. 1-jén reggel 8 órakor kezdődnek. Az igazgatóság.

— **A legújabb őszi és téli nőruhakelmék** már megérkeztek és kaphatók Závatsky Szilárd nődivat- és vászonkereskedésében.

— **Approbált tankönyv.** A vallás- és közokt.-ü. m. kir. miniszter Reményik-Chityi-féle Sárosvármegye földrajzát, igen kedvező bírálat alapján, 87,256—1910. szám alatt engedélyezett népiskolai könyvek sorába fölvetve. A midőn ezen örvendetes hírt jelentjük, hangsúlyozzuk, hogy ez a tankönyv a felekezeti szempont nem érinti s éppen ezért bármilyen felekezeti népiskola sikerrel használhatja. A tanítás anyaga a tanterv és utasítás szellemében van feldolgozva s iránya annyira egyszerű, hogy a magyar nyelvben legkevesebb jártassággal bíró tanuló is könnyen tel fogja. A szemléltetés czéljából, a szöveg közé nyomtatott képek kedvessé, vonzóvá teszik. Ajánljuk e hasznos könyvecskét tanítóink figyelmébe!

— **Tévedés azt hinni,** hogy a poloskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a Löcherer Cimexin-poloskairól használjuk, úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkál, nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Löcherer Gyula gyógyszerárában Bártfán és Pálesch Árpád drogeriájában Eperjesen.

— **A Ksod. vezérigazgatóságának szives figyelmébe** ajánljuk több előfizetőnk panasztát, hogy t. i. az aug. 14—15-iki, kettős ünnepet tátrai kirándulásra használván föl, a mikor 15-ikén az éjjeli 10-órai vonattal kiszálltak Aboson, hogy a 11-órai vonattal folytassák útjukat Eperjes felé, a Kassáról jövő vonaton összesen egy, II. osztályú kocsit volt, az is zsúfolva, úgy, hogy körülbelül 35—40 II-od osztályú utas hely nélkül maradt. A mikor ezek az abosi ügyeletes tisztviselőkhöz fordultak kocsisért, ez azt felelte, hogy «kocsi nincs, ő nem tud gyártani». Végre is kénytelenek voltak III.-osztályú kocsikba szállani, a hol, héringek módjára összehúzóval, bölcsekedtek azon, hogy minék is van II. osztályú kocsit, s ha van, miért nincs? (Beküldetett.)

Szerkesztőségünk, a közönség előző panaszai következtében, a vasár- és ünnepnap I. és II. oszt. kocsihiányt már befoglalta a Sárosvármegye közigazgatási bizottságához intézett kérvényébe, a melyet ez a hatóság pártolólággal áttett a vezérigazgatóságához.

— **Felárú vasúti jegyre** jogosító, arczképes igazolványt, a kereskedelemügyi miniszternek f. é. 449/1. III. sz. átirata alapján a vallás- és közokt.-ügyi miniszter által 1910. július 26-ikán, 2654. sz. a.

„BITUMINA“

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

— TETŐFEDŐANYAG. —

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és védjeggyel ellátott tekerceket fogadjunk el.

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, **EPERJES.**

3525—1910. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Spira Miksa, eperjesi lakos végrehajthatónak Desewffy Etelka, sóbányai (büdzentmihályi) lakos végrehajtást szenvedő ellen 463 kor. 50 fillér tökélovetelés és jár. végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és járásbíróság meletén levő és Sóbánya községben fekvő:

a sóbányai 94. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 98. hr. sz., 107. sz. ház- és kertből álló zsellérségnek B. 6. alatt Desewffy Etelka nevéen álló jutalékára 832 kor. kikiáltási árban;

a sóbányai 95. sz. tjkvben A. I. sor., 99. hr. sz., 139. öi. sz. ház- és kertből álló zsellérségnek B. 5. a Desewffy Etelka nevéen álló jutalékára 832 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi szeptember 1-én napjának d. e. 10 órájkor Sóbánya községében megartandó nyilvános árverésen a végrehajtási novella 26. és 26. §-ainak értelmében el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 83 korona 20 fill. és 83 korona 20 fillért készpénzben vagy óvadékképes énekpapirokban letenni a bánatpénzt a végrehajtási novella 26. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. törvszék, mint tkvi hatóság.
Eperjes, 1910. június 11.

Unger Geiza
kir. tvszéki bíró.

A kiadmány hitelül: Klein Béla, kir. t. tkvvezető.

„Hatása savkötő és fertőtlenítő, eltávolítja tehát nemcsak a bőrbetegségeknek alap-okát, hanem keletkezését is megszünteti.“ Így ír dr. W. orvos úr az Ekcema,

vérkeelés

bőrvizketegség stb. bajokról, és azok megszüntetéséről a Zucker-féle szab. gyógyszappan által, darabja 1 kor. (15%-os) és 250 kor. (35%-os, legerősebb alak). Hozzá tartozik a Zucker-Crème, 1.25 kor. és 250 kor., továbbá a Zucker-szappan (enyhe) 1 kor. és 250 korona.

Eperjesen valódi Kovaliczky Pál gyógyszerárban.

A Szebeni-út 30. szám alatti ház és kert

elköltözés folytán szabad kézből eladó. :: Bővebbet ugyanott.

A ki hirdetni akar

még pedig eredményesen, az forduljon

Leopold Gyula

hirdető-vállalat betéti társasághoz
Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

a hol hirdetések az összes létező hely- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. 256 naptár kizárólagos képviselője vidéki lapok központi hirdetői osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője Diszes újságkatalógus, képek naptárjegyűk és minden felvilágosítás a t. cz. hirdetőknél díjmentesen.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a volt Mücke E.-féle

kezyűs- és kötszerkészítő-üzletet

megvettem és a Fő-utca 42. szám alatti rőfös- és divatárú-kereskedésem helyiségeiben továbbra is folytatni fogom.

Elsőrendű, bel- és külföldi előkelő czégek-nél alkalmazásban volt szabásom által szép és jó munkát előre is biztosíthatok.

Elvállalom mindennemű kezyűknek, kötszereknek, sérvkötőknek, valamint minden orthopédiai czikknek, mellkasfűzőknek, műkereteknek, műlábaknak stb. mérték után való pontos elkészítését. Kezyűtisztítások, valamint -javítások is elfogadtatnak és leglelkiismeretesebben eszközöltetnek.

Midőn a nagyérdemű közönséget erről értesíteni bátorkodom, egyben ajánlom czégemet nagyrabecsült pártfogásába.

AMSTER SIMON

kezyű- és kötszerüzlete
Eperjes, Fő-utca 42. sz.

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsúfító vörös orr, szelőd, májolt, miteszer, nattanás, ráncok, foltok, minden arc-tisztatlanság és bőrhiny eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rút arccal élni, ha van megbízható tökéletes szer, mely szépséget teremt. Általában a legjobban szeretik a Kriegner-féle szepítőszereket, és pedig az

AKÁCIA-KRÉM, mely 2-3 nap alatt minden szépség hiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérit, üdít, simít és szejít.

AKÁCIA-SZAPPAN kellemes, tartós és üdítő.

AKÁCIA-PUDER védi a bőrt a nap és szél befolyása, valamint arc-tisztatlanságok ellen.

A ki ezeket a szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszertárakban. Postai székülés naponta.

KRIEGNER-gyógyszertár

Budapest, Kalvin-tér. (Baross-u. 2.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Az összes tanintézeti füzetek, továbbá író- és rajzeszközök, olajfestészeti cikkek raktára, festőminták kölcsönbe is kaphatók

Schustek Nándor

papirkereskedésében, Fő-utca 99. sz., a Kollégiummal szemben.

Iskolakönyvek bekötése.

Szép index-táblák!

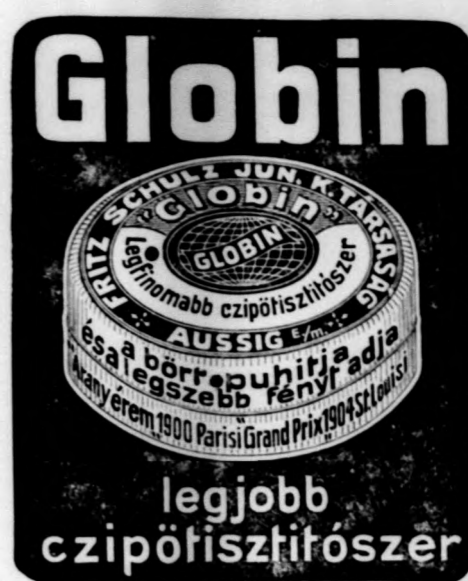
„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz, mint a márvány,

Ha fehér «Keil-Lakk»-ot veszünk S vele mindent jól befestünk,
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van «Keil-Lakk», azurkék,
Kertibútor festünk zöldre,
Gyermekeknek örmére.
«Keil-Lakk»-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott «Keil-Lakk»!

Mindenkor kaphatók:

VAJDICSKA KÁLMÁN czégnél, Eperjesen.

Igló: Fogyasztási Szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor Utóda. — Kiszzeben: Kasewits J. János.

Vigyázat! Sok értéketlen utánzat van forgalomban.

Határozottan Fr. Schulz-féle „Globin“-t kérjen.

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

Kiváló bécsi orvosok ajánlatára Európa legtöbb államában fényes eredménnyel alkalmazták

mindennemű bőrküüések

főleg krónikus és pikkelysömör és éó di kúúések, továbbá rezes orr, fagysebek, labizadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger kátrány-szappana 40 százalék fakátrányt foglal magában és lényegesen elter a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Makacs bőrbajoknál alkalmazták a nagy hatású

Berger-féle kátrány-kénszappant

is. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztatlanságai ellen, a gyermekek bőr- és fejen való kúúetési ellen, valamint mindennapi használatra mint felülmúlhatatlan mosdó- és fürdő-szappan szolgál a

Berger-féle glicerín-pipereszappan

melyben 25 százalék glicerín foglaltatik és a mely illatosítva van. Kiváló bőrpólo szerként használják továbbá kúúő sikerrel a

Berger-féle borax-szappant

és pedig pársenések, napégés, szeplők, dősdiek és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtából 70 fillér, használati utasítással együtt. Kérjen a vásárlásnál nyomtatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat, 25 borax-szappanokat, G. Hell & Comp. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő cégjelzésre, mely minden címkén ott kell hogy legyen.

Küüntetve Bécsben 1883-ban díszokmánylyal és a párisi 1900. évi világkiállításon arany éremmel.

A Berger védjegyű minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerárban és szakbavágó üzletben.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien, I., Eiberstr. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u. 12. Thalimayor és Seitz, Zrínyi-utca, Koehmelster Fr. utóda, Hold-utca 6. Molnar és Moser droguisták, IV., Koronaherege-utca 9. szám Detsinyi Frigyes drogeria, Marokói-utca 2. Keszinyben Magyarország összes gyógy-szertáraiban.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában, valamint Magyarországon összes gyógyszer-tárában.

Hirdetmény.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet egy 25–30-éves, **egyedül álló**, magyarul is jól tudó

gazdasszonyt

keres, a ki az Erzsébet-árvaházban a háztartási teendőket (főzés, takarítás, mosás stb.) végezné és e teendőkre az árvaházban levő 12-évesnél idősebb leányokat is megtanítaná.

Fizetése — a leányokéval egyenlő teljes ellátáson kívül — havi 30 korona.

Ajánlkozni lehet **1910. szeptember 1-jéig** a nőegylet elnökénél, Kósch Árpádné úr-asszonyánál.

A megválasztandó gazdasszonynak 1910. évi szept. 15-ikén, esetleg okt. 1-jén kell a helyét elfoglalni.

Faragó József,
titkár.

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölcsönözhet a szobapadlónak

állandó, szép és előkelő szint, a míg a valódi Eisenstädter-féle

Eglasine

padló-fény mázt

Bejegyzett védjegy nem használja.

Az „Eglasine“ három óra alatt megszárad

Kemény, mint a borostyánkő, gyönyörű tükröző szint ad.

Az „Eglasine“ teljesen szagtalan.

Az „Eglasine“ fénye tartós, mosható és ezért előszeretettel használják konyhabutorok fényezésére is

Kérjen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

„Eglasine“ padlófény mázt és ügyeljen a „Pánczolos Iova“ védjegyre, a mely minden dobozon látható

hármas óra alatt megszárad

teljesen szagtalan.

fénye tartós, mosható

és ezért előszeretettel használják konyhabutorok fényezésére is

Kérjen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

Pánczolos Iova

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sószesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuorzosósi szer kőszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nő-szappan a bőr győkeres gondozására és apolásra 4gy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

■ Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. ■

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

■ Vidéki megrendelések naponta posta-utánvetéssel teljesíthetnek. ■

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

„3 évig szenvedtem sárgás bőrküütésben, és borzasztó volt a

bőrviszketegség.

Még a felét sem használtam el az Ön Zucker-féle szab. gyógyszerzappának, a kiütés a viszketegséggel együtt teljesen megszűnt. H. S. rendőrfőm. D.-ben.”
Drbja 1 kor. (15%-os) és 250 kor. (35%-os, legerősebb alak). Hozzá tartozik a Zucker-szappan (enyhe) 1 kor. és 250 kor.

Eperjesen valódi **Kovaliczky Pál** gyógyszerzetárában.

Kertben fekvő, modern, új házban,
□□□ a Szebeni-úton □□□

csinos garçon-lakás kiadó.

Egy, esetleg két szoba, fűthető, zárt verandával, butorozva vagy butor nélkül, megállapodás esetén fürdő-□□□ szoba használattal. □□□
Villanyvilágítás. — Külön bejárat.

Bővebbet Mussoni Antalnál, Sárosvm. Takarékpénzt.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy **Eperjesen, Fő-utca 125. sz. a. (Elsász-házban) fióközletünket megnyitottuk**, hol miskolczi gyárunkban történendő tisztítás **vegytisztításra és festésre** mindennemű női- és férfiruuhákat, szövet-, selyem- és szörme-árúkat, függönyöket, kézimunkákat, szőnyeget, egyenruuhákat stb. :: :: **Gőzmosásra** gallér-, kézelőket és férfi-ingekeket. — Gyárunk a gépipar legújabb vívmányaival lévén felszerelve, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönség legkényesebb igényeit is — mérsékelt árak mellett — gyorsan és pontosan kielégíthetjük. ■■■ Vállalatunkat szíves pártfogásába ajánlva, vagyunk teljes tisztelettel

FIÓKÜZLETEK: Miskolcz, Hunyady utca 7. Deák-utca 6. Eger, Fő utca 10. Szatmár, Kőlcsey-utca 14.	„KRISTÁLY” VEGYTISZTÍTÓ-, RUHAFFESTŐ- ÉS GŐZMOSÓ-GYÁR :: :: MISKOLCZ.	FIÓKÜZLETEK: Nagyvárad, Szt.-János-u. 2. Debreczen, Piacz-utca 12. Beregszász, Kálvin-tér. Eperjes, Fő-utca 125.
--	---	---

Öszi trágyázás!

Valódi védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken, Berlin
vezérképviselője

Budapest, VI., Andrassy-út 49. sz.

Képviselő és raktár: Weiser Ede, Kassa.

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ölmér van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva. ::

Óvakodjunk a hamisítástól!

Jakobovics Ármin és Testvére

— első kassai butor-mintaterme és butor-áruháza —
Kassán, Fő-utca 39. szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden, most használt fából és stílusban, úgymint: teljes

háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és álbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitosmunkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegek- és függönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban.

Speczialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a kizárólagos elárúsítását, illetve képviselőtélét Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék részére átvettük, és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

☛ Képes árjegyzék kívánatra bérmentve. ☛